

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อติดตามผลของการพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย 1 คน

1.1.2 ครูผู้ช่วยผู้ดูแลเด็ก ที่ร่วมวิจัย จำนวน 6 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คน ประกอบด้วย

1.2.1 นายกอบต. 1 คน ทำหน้าที่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2.2 ปลัดกอบต. 1 คน ทำหน้าที่บริหารจัดการส่วนหน่วยงาน

1.2.3 นักวิชาการศึกษา 1 คน ทำหน้าที่บริหารจัดการพัฒนาศูนย์เด็ก

1.2.4 กรรมการบริหารศูนย์ 1 คน ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับศูนย์เด็ก

1.2.5 ผู้ปกครอง 26 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

(Purposive Sampling) จากผู้ปกครองที่ส่งลูกมาเรียนที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา เพื่อพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล ซึ่งประกอบด้วย 3 เรื่องหลัก คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช พ.ศ. 2546 เรื่องความมีวินัย 2) มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียนในมาตรฐานที่ 1ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือและ 3) ระเบียบและแนวปฏิบัติศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูลว่าด้วยข้อบังคับสำหรับนักเรียน พ.ศ. 2546 โดยมีกรอบงานวินัยนักเรียน 5 ด้าน ดังนี้

2.1 การแต่งกาย

2.2 การตรงต่อเวลา

2.3 การทำความเคารพ

2.4 การเข้าคิวก่อน – หลัง

2.5 การรับประทานอาหาร

3. ขอบเขตของระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยคือ 6 เดือน

วงรอบที่ 1 ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2557 ถึงเดือนธันวาคม 2557

วงรอบที่ 2 ตั้งแต่เดือนมกราคม 2558 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2558

4. ขอบเขตด้านแนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ใช้ในการพัฒนาครั้งนี้ ซึ่งได้มาจากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมปรึกษา วิเคราะห์แนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาวินัยนักเรียน มี 4 แนวทางประกอบด้วย

4.1 การประชุมปฏิบัติการ

4.2 การสอดแทรกวินัยเข้ากับกิจกรรมประจำวัน

4.3 การนิเทศติดตาม

4.4 การนิเทศติดตามให้คำชี้แนะ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยผู้วิจัยได้นำหลักการและขั้นตอนตามแนวความคิดของเคมมิส และแม็คแท็กการ์ท (Kemmis and McTaggart, 1988 : 11) อ้างอิงในองอาจ นัยพัฒน์ (2551 : 301 - 303) เป็นกระบวนการในการวิจัยซึ่งจำแนกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน (Planning)

1.1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับปัญหาความมีวินัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล

1.2 แนวทางการพัฒนา ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้มีการวิเคราะห์ปัญหา และสาเหตุต่างๆ เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหา โดยนำเสนอเพื่อขอความเห็นชอบและตกลงร่วมกันซึ่งประกอบด้วย กิจกรรม 4 กิจกรรม คือ

1.2.1 การประชุมปฏิบัติการ

1.2.2 สอดแทรกวินัยเข้ากับกิจกรรมประจำวัน

1.2.3 การนิเทศติดตาม

1.2.4 การนิเทศติดตามให้คำชี้แนะ

1.3 แผนการปฏิบัติการ (Action Plan) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวางแผนเพื่อดำเนินงานเสริมสร้างควมมีวินัย โดยการทำแผนปฏิทินปฏิบัติการในหัวข้อดังต่อไปนี้

1.3.1 กำหนดวันประชุม

1.3.2 แต่งตั้งคำสั่งมอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงาน

1.3.3 การจัดทำเอกสาร คู่มือ แผ่นพับ

1.3.4 การจัดกิจกรรมประจำวันสอดแทรกควมมีวินัยด้าน

การแต่งกาย การตรงต่อเวลา การทำความเคารพ การเข้าคิว – ก่อนหลัง การรับประทานอาหาร

1.3.5 การดำเนินการนิเทศติดตาม

1.3.6 การนิเทศติดตามให้คำชี้แนะ

ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติการ (Action)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้พัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างพฤติกรรมควมมีวินัยตามแผนปฏิบัติการลำดับขั้นตอนของแต่ละกิจกรรม ดังนี้

2.1 การประชุมปฏิบัติการ เป็นการประชุมของกลุ่มผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเพื่อทบทวน ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ ตลอดจนเตรียมสื่อพฤติกรรมเกี่ยวกับงานและกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายในการพัฒนาควมมีวินัยของเด็กปฐมวัย

2.2 การสอดแทรกวินัยเข้ากับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ที่เกี่ยวกับควมมีวินัยของเด็ก

2.3 การนิเทศติดตามผล ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันนิเทศติดตามตลอดทั้ง 3 ระยะคือ ก่อนการปฏิบัติการ ระหว่างปฏิบัติการ และหลังปฏิบัติการ

2.4 การนิเทศติดตามให้คำชี้แนะ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนิเทศติดตามให้คำชี้แนะระหว่างการปฏิบัติการและหลังการปฏิบัติการ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้สังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งก่อนการปฏิบัติงาน ระหว่างปฏิบัติงาน และหลังปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ในการพัฒนาตามแผนปฏิบัติการโดยดำเนินการ ดังนี้

3.1 การประชุมปฏิบัติการผู้เกี่ยวข้องของเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตและจากบันทึกการประชุมปฏิบัติการ

3.2 การสอดแทรกวินัยเข้ากับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถาม สัมภาษณ์ และการติดตาม

3.3 การนิเทศติดตาม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถาม ผลจากการจัดกิจกรรมของแต่ละกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

3.4 การนิเทศติดตามให้คำชี้แนะผลจากการจัดกิจกรรมประจำวัน

ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection)

หลังจากที่มีการปฏิบัติการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนเป็นระยะๆ หรือหลังเสร็จสิ้นแต่ละกิจกรรมแล้ว จะได้มีการดำเนินการสะท้อนผลการปฏิบัติว่ามีสิ่งใดเกิดขึ้น หรือเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาไปบ้าง โดยดำเนินการดังนี้

1. นำรายละเอียดจากการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย ด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลา การทำความสะอาด การเข้าคิวก่อน – หลัง การรับประทานอาหาร

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างดำเนินการปฏิบัติการพัฒนาวินัยนักเรียนผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 แบบสังเกต ใช้สำหรับสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในขณะที่ดำเนินการกิจกรรม ประกอบด้วย การมาโรงเรียนทันเวลาและร่วมเข้าแถวตอนเย็นหลังเลิกเรียน การแต่งกาย การทำความสะอาดอย่างมีสัมมาคารวะสุขภาพเรียบร้อย การเข้าคิวก่อนหลัง การเข้าเรียนตามตารางเวลาที่กำหนด และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

2.2 แบบสอบถาม ใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ร่วมการวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นระยะๆ ในขณะที่กำลังดำเนินงาน หรือหลังเสร็จสิ้นในแต่ละกิจกรรม

2.3 แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ร่วมการวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นระยะๆ ในขณะที่กำลังดำเนินงาน หรือหลังเสร็จสิ้นในแต่ละกิจกรรม

2.4 แบบประเมิน ใช้สำหรับประเมินความคิดเห็นหลังเสร็จสิ้นในแต่ละกิจกรรมเป็นระยะๆ ของกลุ่มผู้ร่วมการวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.5 แบบบันทึก ใช้สำหรับบันทึกรายงานการประชุมปฏิบัติการ บันทึกรายงานข้อมูลต่างๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการปฏิบัติการพัฒนาเสริมสร้างวินัยนักเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบประเมิน และแบบบันทึกรายงานการดำเนินงาน / กิจกรรม

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างความมีวินัยของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ด้านสภาพ พบว่า สถานะเศรษฐกิจของครอบครัวของเด็กนักเรียนไม่ค่อยดี มีสภาพแวดล้อมชุมชน สังคม ที่อยู่อาศัยและวัฒนธรรมที่หลากหลายแตกต่างกันจึงทำให้ชุดนักเรียนไม่ครบถ้วนและสมบูรณ์ ผู้ปกครองนักเรียนมีความรู้ที่น้อยและมองไม่เห็นคุณค่าทางการศึกษา จึงมีผลต่อการแต่งกายและพฤติกรรมที่แสดงออกของเด็กนักเรียนตลอดทั้งครูในโรงเรียนขาดการเอาใจใส่ดูแลเด็กนักเรียนอย่างจริงจังและเสมอต้นเสมอปลาย การดำเนินงานของครูไม่มีเอกภาพและแตกต่างกัน เพราะครูบางคนเข้มงวดต่อเด็กนักเรียนเพื่อให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่ยังมีครูอีกหลายคนปล่อยปะละเลย จึงส่งผลให้เด็กนักเรียนขาดความตระหนักที่จะพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้น และบุคลิกภาพส่วนตัวของเด็กนักเรียน เช่นนิสัย ความรับผิดชอบ และการคบเพื่อน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมมีปัญหาด้านวินัย

2. ด้านปัญหาพบว่ามีเด็กนักเรียนส่วนหนึ่งขาดระเบียบวินัย คือการแต่งกายไม่ถูกระเบียบ ใส่ชุดโรงเรียนอื่นมาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใส่ชุดกีฬาไม่ตรงตามวันที่กำหนด ผู้ชายไว้ผมทรงทรง สวมรองเท้าแตะมาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บางคนไม่ใส่ถุงเท้ามาโรงเรียนมาโรงเรียนสายบ่อยครั้ง ไม่เข้าแถวร่วมกิจกรรมเคารพธงชาติตอนเช้า ในเวลาที่มนมไม่เข้า

แถวขอบแย่งกันไม่เข้าคิวก่อน-หลัง ไม่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนโดยการทำความเคารพยกมือไหว้ขณะเดินสวนทางระหว่างครูหรือเมื่อพบเห็นบุคคลภายนอกที่เข้ามาในโรงเรียน เด็กนักเรียนไม่ยกมือไหว้ผู้ปกครองก่อนไปและกลับจากโรงเรียน การรับประทานอาหารที่มูมมามสกปรกและอะทะอะคุดเสียงดังหยอกล้อเล่นกัน

3. การพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างความมีวินัยของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล โดยความร่วมมือจากคณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้ดำเนินการตามกิจกรรม พบว่า เด็กนักเรียนได้พัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยดีขึ้น เช่น เด็กนักเรียนมาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทันเข้าแถวเพื่อร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง ส่งงานและการบ้านทันเวลาที่กำหนด การแต่งกายถูกระเบียบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การเข้าแถวเป็นระเบียบโดยไม่ต้องให้ครูคอยควบคุมเหมือนแต่ก่อน เป็นต้น

4. การติดตามดำเนินการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างความมีวินัยของเด็กปฐมวัย ตามโครงการพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ ผู้ร่วมวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง แบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยของเด็กปฐมวัย ผลการประเมินใช้แบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยของเด็กปฐมวัยโดยครู ก่อนการพัฒนาพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ภายหลังจากการพัฒนาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยของเด็กปฐมวัยโดยเด็กนักเรียนก่อนการพัฒนาพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ภายหลังจากการพัฒนาพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยของเด็กปฐมวัยและการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องพบว่า

ด้านการแต่งกาย เด็กนักเรียนแต่งกายได้ถูกต้อง ตามระเบียบของโรงเรียน ได้แก่ ทรงผมถูกระเบียบ ชุดนักเรียนปกชื่อเด็กนักเรียน ระดับชั้น ชื่อย่อของโรงเรียนได้ถูกต้อง ไม่ใส่เครื่องประดับมีค่า ไม่ใช่ชุดกีฬาของสถานบันอื่นมาโรงเรียน เป็นต้น

ด้านการตรงต่อเวลา นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา เด็กนักเรียนร่วมทำพิธีหน้าเสาธงในตอนเช้าและหลังเลิกเรียนอย่างพร้อมเพรียงกัน การส่งการบ้านได้ตรงตามเวลาที่กำหนด การเข้าร่วมกิจกรรมประจำวันตามเวลาที่กำหนดที่ครูนัดหมาย เด็กนักเรียนเข้าห้องเรียนก่อนครูเสมอ

ด้านระเบียบการเข้าคิวก่อน – หลัง เด็กนักเรียนเข้าแถวได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยโดยที่ไม่โดยที่ไม่ต้องให้ครูคอยดูแลควบคุมดูแล ไม่หยอกล้อพูดคุยกันในขณะเข้าแถวในขณะที่แยกแถวนักเรียนเดินแถวได้อย่างเป็นระเบียบ การส่งงานหรือการบ้าน การตีมนมเด็กนักเรียนเข้าแถวตามลำดับก่อนหลังเสมอ

ด้านการทำความเคารพ เด็กนักเรียนสามารถแสดงออกโดยการไหว้ผู้ปกครองทั้งก่อนไปและกลับจากโรงเรียน และเมื่อพบครูหรือแขกผู้มีเกียรติภายนอกเข้ามาโรงเรียน เด็กนักเรียนทุกคนจะทำความเคารพโดยการยกมือไหว้ด้วยความอ่อนน้อม ถ่อมตน รู้จักไหว้

ด้านการรับประทานอาหาร เด็กนักเรียนรับประทานอาหารไม่พูดคุยกัน ไม่กินข้าวมูมมาม ไม่เคี้ยวข้าวเสียงมีมารยาทในการรับประทานอาหารไม่สกปรกเลอะเทอะ

และนอกจากนี้การสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมประจำวันการพัฒนาให้เด็กนักเรียนมีระเบียบวินัย พบว่า เด็กนักเรียนให้ความร่วมมืออย่างดีในการทำกิจกรรมประจำวันทำให้เกิดการพัฒนาควมมีวินัยของเด็กปฐมวัย ด้านการแต่งกายถูกระเบียบโรงเรียน การตรงต่อเวลา การทำความเคารพมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ระเบียบการเข้าคิวก่อน – หลัง การรับประทานอาหารเป็นระเบียบเรียบร้อย และได้รับคำยกย่องจากผู้ปกครองผู้บริหารสถานศึกษา และบุคคลภายนอก เป็นการช่วยให้เด็กนักเรียนได้รับการปลูกฝังควมมีวินัยทั้งต่อตนเองและส่วนรวม และการสร้างความพึงพอใจให้กับครู และผู้ปกครองของเด็กเป็นอย่างมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาควมมีวินัยของเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล ปรากฏว่าได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย คือผู้วิจัย นายกองดีการบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ได้มีส่วนร่วมทำให้การวิจัยเพื่อพัฒนาควมมีวินัยของเด็กปฐมวัย ดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัญหาการมีวินัยของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล พบว่า จากการสังเกตและวิเคราะห์ที่ศึกษาข้อมูล

มีเด็กนักเรียนส่วนหนึ่งขาดระเบียบวินัย คือการแต่งกายไม่ถูกระเบียบ ใส่ชุดโรงเรียนอื่นมาโรงเรียน ใส่ชุดกีฬาไม่ตรงตามวันที่กำหนด ผู้ชายไว้ผมทรง ทรงสวมรองเท้าแตะมาโรงเรียน บางคนไม่ใส่ถุงเท้ามาโรงเรียน มาโรงเรียนสายบ่อยครั้ง ไม่เข้าแถวร่วมกิจกรรมเคารพธงชาติตอนเช้า ในเวลาตีมนมไม่เข้าแถวขอบแย้งกันไม่เข้าคิวก่อน-หลัง ไม่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนโดยการทำความเคารพยกมือไหว้ในขณะที่เดินสวนทางระหว่างครู หรือเมื่อพบเห็นบุคคลภายนอกที่เข้ามาในโรงเรียนเด็กนักเรียนไม่ยกมือไหว้ผู้ปกครองก่อนไปและกลับจากโรงเรียน การรับประทานอาหารที่มูมมามสกปรกเลอะเทอะคุยกันเสียงดังหยอกล้อเล่นกันต้องให้ครูคอยตักเตือน จากสภาพปัจจุบันพบว่า สถานะทางเศรษฐกิจครอบครัวของเด็กนักเรียนไม่ค่อยดี สภาพแวดล้อม ชุมชน สังคม ที่อยู่อาศัย และวัฒนธรรมที่หลากหลายแตกต่างกัน จึงทำให้ชุดนักเรียนไม่ครบถ้วนและสมบูรณ์ ผู้ปกครองเด็กนักเรียนมีความรู้่น้อยและมองไม่เห็นคุณค่าการศึกษา จึงมีผลต่อการแต่งกายและพฤติกรรมที่แสดงออกของเด็กนักเรียน ตลอดทั้งครูในโรงเรียนขาดการเอาใจใส่ดูแลเด็กนักเรียนอย่างจริงจังและเสมอต้นเสมอปลาย การดำเนินงานของครูไม่มีเอกภาพและแตกต่างกัน เพราะครูบางคนเข้มงวดต่อเด็กนักเรียนเพื่อให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน แต่ยังมีครูอีกหลายคนปล่อยปะละเลย จึงส่งผลให้นักเรียนขาดความตระหนักที่จะพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้น และบุคลิกภาพส่วนตัวของเด็กนักเรียน เช่น นิสัย ความรับผิดชอบ และการคบเพื่อน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมมีปัญหา ด้านวินัย

จากเหตุผลดังกล่าว เด็กนักเรียนควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้พัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้า มงคล ไหลล้วน (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียน มหิตราธิปดี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมาโรงเรียนสาย แต่งกายไม่ถูกระเบียบ ไม่มีสัมมาคารวะพูดจาไม่ไพเราะขาดความรับผิดชอบ สอดคล้องกับวิจัยของ พรทิพย์ รัตนธาดา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทุ่งใหญ่รัตนศึกษา อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนแต่งกายผิดระเบียบโรงเรียน ทั้งทรงผม ไม่ปักชื่อ เล็บยาว ชอบใส่เครื่องประดับมาโรงเรียน สอดคล้องกับการวิจัย ของ ทรงวุฒิ ขวาทไทย (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนละหานเจริญวิทยา อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ผล

การศึกษาค้นคว้าพบว่า ก่อนทำการศึกษาค้นคว้า มีนักเรียนไม่จบหลักสูตรจำนวนมาก สาเหตุมาจากนักเรียนไม่มีวินัยในตนเอง แต่งกายผิดระเบียบ และไม่ทำกิจกรรมหน้าเสาธง สอดคล้องกับ นฤมล เนียมหอม (2549 : 16) กล่าวถึงความสำคัญวินัยในตนเองเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้เกิดระบบระเบียบแก่ชีวิตและสังคม หากไม่มีระเบียบวินัยจะเกิดความขัดแย้งวุ่นวายและยุ่งเหยิง ดังนั้นการเสริมสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในช่วงปฐมวัยเนื่องจากการบ่มเพาะเมล็ดพืชแห่งวินัยในตัวเด็กตั้งแต่ระยะเริ่มแรกเพื่อให้วินัยหยั่งรากลึกกลงไปอย่างมั่นคงมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรจินา จันท์เพ็ญ (2548 : 100) ซึ่งสรุปได้ว่า การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สามารถส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยได้เนื่องจากการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ซึ่งได้แก่ เกมบทบาทสมมุติ และสถานการณ์จำลอง เป็นประสบการณ์ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม และกระตือรือร้นที่จะเรียน จากการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อยส่งผลให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มพูดคุย ปรีกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งผู้เรียนได้เรียนรู้พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น จนสามารถปรับตัวให้อยู่และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีโดนครูจัดบรรยากาศที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ ญัฐธีรา สมบูรณ์ (2552 : 8) กล่าวว่าวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมตามเงื่อนไข กฎเกณฑ์ กติกาหรือข้อตกลงร่วมกันด้วยความเต็มใจโดยไม่มีการบังคับ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้และตระหนักถึงคุณค่าของการแสดงออก จากการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกของเด็กในสัปดาห์ที่ 2 เด็กเริ่มมีความกระตือรือร้นเมื่อได้ยินสัญญาณหมดเวลา ตัวอย่างเช่น เด็กบอกเพื่อนๆ ว่าหมดเวลาแล้วเก็บของเล่น พร้อมทั้งแสดงพฤติกรรมเก็บอุปกรณ์ ของเล่นในกิจกรรมที่ทำ ในสัปดาห์ที่ 4 เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณหมดเวลา เด็กๆ เก็บอุปกรณ์เข้าที่เรียบร้อยเดินมานั่งรอเพื่อนๆ แสดงให้เห็นการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ด้านการตรงต่อเวลาสูงขึ้นมาตามลำดับ ดังที่ วันเพ็ญ เหล่าฤทธิ (2555 : 66) ได้ศึกษาผล การจัดกิจกรรมชั้นเรียนที่มีต่อความมีน้ำใจของเด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านป่ายาง จังหวัด ชัยภูมิ พบว่า พฤติกรรมความมีน้ำใจระหว่างการจัดการกิจกรรม แต่ละสัปดาห์ นอกจากนี้ พบว่าการจัดการกิจกรรมชั้นเรียนแบบคละอายุมีทั้งผลดีและผลเสีย ทั้งนี้ครูต้องตระหนัก ถึงพัฒนาการตามวัยของเด็กและควรคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความมีวินัยใน

ตนเองด้านการตรงต่อเวลาเด็กปฐมวัยสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยด้านการตรงต่อเวลาจากการเข้าร่วมกิจกรรมเสรี พบว่า พฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลาของเด็กปฐมวัยในช่วง 10 สัปดาห์ จากเด็กได้เรียนรู้ขั้นตอนต่างๆ ในการจัดการชั้นเรียนและได้ฝึกการรู้จักใช้เวลา โดยในช่วงแรกของการจัดการชั้นเรียน พบว่าเด็กอยู่ในช่วงการปรับตัวในเรื่องของเวลา ยังมีพฤติกรรมการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เช่น ไม่รู้จักการรอคอย เมื่อได้ยืมสัญญาณหมดเวลาไม่เลิกเล่น และเก็บของเล่นเข้าที่เดิมให้เรียบร้อยครูดังคอยเตือน บางคนขอเล่นต่อเพราะยังสนุกกับการเล่น ในระยะต่อมาเมื่อเด็กมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา แสดงออกในรูปของการทำกิจกรรมตามเวลา

2. การพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล ตามแนวทางการพัฒนา 3 กิจกรรม 1) การสร้างความเข้าใจและรับทราบปัญหา 2) การพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีระเบียบวินัย ประกอบด้วย การฝึกระเบียบแถว กิจกรรมการเดินแถวอย่างเป็นระเบียบวินัย 3) การยกย่องสนับสนุนความมีระเบียบวินัย สอดคล้องกับการวิจัยของ นิตยวรรณ อเนกนภแสน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนประชาชนุเคราะห์ 32 จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ก่อนทำการศึกษาค้นคว้านักเรียนไม่มีวินัย ด้านการแต่งกาย ด้านการทำความสะอาด ด้านการเข้าคิวก่อน – หลัง ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ใช้กลยุทธ์ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการส่งเสริมแรง โดยใช้การสอนสอดแทรกวินัยเข้ากับกิจกรรมประจำวัน สอดคล้องกับการวิจัยของ สายันต์ โมะยะปัน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเสริมแรงวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านม่วงคำ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่าก่อนทำการศึกษาค้นคว้านักเรียนประพฤติดีระเบียบวินัย ด้านการแต่งกาย และการเข้าแถว ผู้ศึกษาได้ใช้กลยุทธ์ การเสริมแรงวินัยในวิถีชีวิตและกิจกรรมสนับสนุนความคงอยู่ของวินัย ประกอบด้วยสอดแทรกวินัยเข้ากับกิจกรรมประจำวันในการเข้าแถว สอดคล้องกับการวิจัยของ เพชร ยอดบุญนอก (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเสริมสร้างพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านวังม่วง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการเสริมสร้างพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนนักเรียนส่วนใหญ่ ขาดระเบียบวินัยการเข้าแถวไม่เป็นระเบียบ กิริยามารยาทไม่เหมาะสม เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายสกปรกอมแมมตลอดจนการแต่งกายไม่ถูกระเบียบ ได้กำหนดกรอบการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กนักเรียน 5 ด้าน คือ การแต่งกาย การตรงต่อเวลา การเข้าคิวก่อน – หลัง การรับประทานอาหาร กลยุทธ์ที่ใช้ประกอบด้วยการจัดกิจกรรม

ประจำวันเพื่อสอดแทรกวินัย กิจกรรมการสอนแบบบูรณาการ กิจกรรมร้องเพลง สอดคล้องกับวิจัยของ สุรินทร์ วาจาสิทธิ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านถนนโพธิ์ อำเภอโนนไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความบกพร่อง ด้านความรับผิดชอบ การแต่งกาย การเข้าแถว การแสดงความเคารพ และการรับประทานอาหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของมงคล ไหมล้วน (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนนพิตราธิบติ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมาโรงเรียนสาย แต่งกายไม่ถูกระเบียบ ไม่มีสัมมาคารวะพูดจาไม่ไพเราะขาดความรับผิดชอบในการรักษาความสะอาด ได้กำหนดกรอบในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อพัฒนาเด็กนักเรียน 5 ด้าน คือ การแต่งกาย การตรงต่อเวลา การเข้าคิวก่อน – หลัง การทำความเคารพ และการรับประทานอาหาร โดยการสอนสอดแทรกวินัยเข้ากับกิจกรรมประจำวัน

2. การติดตามการพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล โดยใช้กิจกรรมหลัก พบว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้มีการพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล ได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ โดยผู้ที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ ต่อการพัฒนาโดยรวมอยู่ระดับมาก และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยในด้านต่างๆ ทั้ง 5 ด้าน ให้ดีขึ้น ก่อให้เกิด 1) การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น ไม่สวมชุดเครื่องแบบโรงเรียนอื่น ไม่ปล่อยเสื้อออกนอกกางเกง ผู้ชายไม่ปล่อยผมยาว 2) เด็กนักเรียนไปโรงเรียนทันเข้าแถวเคารพธงชาติอย่างสม่ำเสมอ การมาสายลดน้อยลง เข้าร่วมกิจกรรมประจำวันทันตามเวลา รู้จักการเข้าคิวก่อน – หลังในการดื่มดื่มนม 4) เด็กนักเรียนสามารถแสดงออกโดยการไหว้ผู้ปกครองทั้งก่อนไปและกลับจากโรงเรียน และเมื่อพบครูหรือแขกผู้มีเกียรติภายนอกเข้ามาโรงเรียน เด็กนักเรียนทุกคนจะทำความเคารพโดยการยกมือไหว้ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน 5) เด็กนักเรียนพักรับประทานอาหารไม่คุยกันเสียงดัง หยอกล้อเล่นกันไม่รับประทานอาหารมอมمامสกปรกเลอะเทอะ

จากการพัฒนาดังกล่าวข้างต้นมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของอำพร นามไพ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการแสดงความเคารพ โรงเรียนบ้านลำดวน อำเภอกระสัง สำนักงานเขตพื้นที่บุรีรัมย์ เขต 2 พบว่าการพัฒนา

โดยใช้กลยุทธ์การมีส่วนร่วมการประชุมปฏิบัติการ การอบรมในคาบโฮมรูมซึ่งมีส่วนคล้ายคลึงกับโรงเรียนร่มเกล้าพิทยาสรรค์ที่จัดคาบโฮมรูมไว้ในตอนเช้าหลังเลิกกิจกรรมเคารพธงชาติที่หน้าเสาธงของทุกวันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดีและวันศุกร์ ทำให้การเปลี่ยนแปลงการไหว้ที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน มีจิตสำนึกที่ดีและรู้จักการไหว้ บิดามารดา ครูและบุคคลที่ควรเคารพ สอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของ กำพล สิ้นันดา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครูเสริมสร้างวินัยให้แก่เด็กนักเรียนโรงเรียนบ้านหัวดอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า หลักการดำเนินงานการพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้ครูมีความรู้ในการสร้างวินัยให้แก่เด็กนักเรียน สอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของ สุณา นามปัญญา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการเสริมสร้างด้านการแต่งกาย โรงเรียนบ้านโนนชาติ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า หลักการพัฒนาโดยใช้การประชุมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการพัฒนาวินัยนักเรียนอยู่ในระดับดี มีความรู้ในการสอนสอดแทรกวินัยเข้ากับกิจกรรมประจำวัน สอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของ แดง ทองเรือง (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย โรงเรียนศรีชรภูมิพิสัย อำเภอศรีชรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า หลังการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ สอนสอดแทรกวินัยเข้ากับกิจกรรมประจำวัน และกลยุทธ์การเสริมแรงโดยให้กำลังใจและกล่าวชื่นชม ทำให้นักเรียนแต่งกายเรียบร้อยดีมากขึ้น การมาสาย การทำความเคารพ และการรับประทานอาหาร พฤติกรรมปรับเปลี่ยนดีขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของ ประภาศ สุวรรณหาญ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนด้านการส่งเสริมวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านทุ่งเต อำเภอมืองยโสธร จังหวัดยโสธร พบว่าหลังการพัฒนาโดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสอนเนื้อหาวินัย สอดแทรกในเนื้อหาวิชาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนพัฒนาการด้านการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแสดงความเคารพครู ผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่นที่พบเห็นและการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนสูงขึ้น

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย นักวิชาการหลายท่านพบว่า ในการปลูกฝังให้นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง นอกจากบิดา มารดา และผู้ปกครองจะต้องอบรมเลี้ยงดู ฝึกบุตรหลานให้สามารถควบคุมตนเอง ประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ แบบแผน ข้อบังคับของ

ตนเอง และของสังคมที่มีความสอดคล้องกัน โดยเริ่มจากการควบคุมระยะแรก และค่อยๆ
 จูงใจ ปลุกฝังให้ยึดมั่นอยู่ในจิตสำนึกจนไม่ต้องถูกควบคุมโดยคนอื่นจากที่บ้าน การฝึก
 นักเรียนให้ประพฤติปฏิบัติตนในขณะที่ใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียน ซึ่งเป็นสังคมที่แตกต่างจาก
 บ้านทั้งเกณฑ์ ระเบียบ แบบแผนและข้อบังคับต่างๆ สอดคล้องกับ ดิษฐ คำมา (2546 :
 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความมีวินัยแก่นักเรียนด้านความรับผิดชอบของเด็ก
 นักเรียน นากวิทยาคม อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี พบว่า หลังการพัฒนา
 เด็กนักเรียนมีวินัยด้านความรับผิดชอบดีมาก ซึ่งในระยะแรกครูต้องคอยควบคุม กำกับติดตาม
 ความประพฤติของเด็กนักเรียนตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การวิจัยแบบมีส่วนร่วมเหมาะที่จะนำมาพัฒนาสถานศึกษา เพื่อประยุกต์ใช้
 ในการพัฒนากิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม

1.1 โรงเรียนสามารถนำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไปประยุกต์ใช้
 พัฒนางานด้านอื่นๆ เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการผลิตสื่อการสอนสำหรับเด็ก
 ปฐมวัย การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น

1.2 บุคลากรในโรงเรียนสามารถนำความรู้และเทคนิคการพัฒนาความมี
 วินัยของเด็กปฐมวัยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.3 ครูควรตระหนักต่อการพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัยว่าสำคัญ
 ไม่น้อยไปกว่าการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

1.4 โรงเรียนควรมีนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยให้บุคลากรใน
 การปฏิบัติงาน

1.5 โรงเรียนควรประสานงานกับบุคลากรข้างนอก เช่น คณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองเด็กนักเรียน บุคคลอื่นหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการ
 พัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัยมากขึ้น

1.6 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความมีวินัยของ
 เด็กนักเรียนอย่างจริงจัง เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเฉพาะด้านเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาครูเสริมสร้างควมมีวินัยแก่นักเรียนอย่างยั่งยืน เช่นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ในโรงเรียน

2.2 ควรใช้กิจกรรมที่หลากหลายในการสร้างความเข้าใจและรับทราบปัญหาการพัฒนาให้นักเรียนมีระเบียบวินัย และการยกย่องสนับสนุนพฤติกรรมควมมีวินัยของเด็กนักเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี